

dině rozhodné jest, že s převzetím rukojemského závazku byl také založen důvod k nabytí zástavního práva.

Čís. 6891.

Za sprostění podle čl. XXXIII. uv. zák. k c. ř. s. může advokát (žalující) chudé strany žádati i po podání žaloby.

(Rozh. ze dne 10. března 1927, R I 169/27.)

Dr. Karel R. byl ustanoven Martě K-ové za zástupce chudých pro její spor proti obci o náhradu škody zábořem bytu. Po podání žalobní odpovědi navrhl Dr. Karel R., by byl sprostěn zastupování Marty K-ové vzhledem k beznadějnosti sporu. Soud první stolice návrhu vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Podle čl. XXXIII. uvoz. zák. k soudnímu řádu může advokát žádati, by byl sprostěn zastupování chudé strany, když domáhání se práva nebo jeho obhajování jeví se býti svévolným nebo marným. Jest proto povinností advokáta, by ihned, jakmile mu strana podala informaci a sdělila průvodní prostředky, zkoumal, zda zamýšlené vymáhání žalobního nároku není svévolným nebo marným. Z toho však plyne, že žádost za sprostění může podati jen před podáním žaloby. Podal-li žalobu, nemůže již žádati za sprostění ze zastupování, poněvadž strana chudá byla by bez zastoupení, její procesní úkony byly by neplatny a mohly by ji stihnouti i následky zmeškání (§ 27 a 133 c. ř. s.), poněvadž jde o spor, v němž strany musí býti zastoupeny advokátem. Tím více pak v projednávaném případě, kde již odpůrce podal žalobní odpověď. Tento nedostatek musil by býti odstraněn jmenováním nového advokáta, což by zajisté nebylo účelným.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by rozhodl ve věci.

Důvody:

Nelze souhlasiti s názorem rekursního soudu, že advokát strany chudé jako strany žalující, může žádati za sprostění podle čl. XXXIII. uvoz. zák. k c. ř. s. jen před podáním žaloby. Nic takového z tohoto zákonného ustanovení nelze vyčísti a odporovalo by to také účelu zákona, který chtěl zabrániti, by strany nevyužívaly práva chudých k vedení sporů beznadějných a by takto nevyužívaly bez dostatečného důvodu pracovní síly právního zástupce, nehledíc ani k tomu, že i orgány státu jsou zbytečně zaneprázdněny a že stát pro případ bezvýslednosti sporu vzdává se svých poplatků (srv. motivy ke čl. XXXIII. str. 14). Je-li strana chudá stranou žalující, může právě teprve z odpovědi na žalobu na jevo vyjítí svévolnost nebo marnost sporu. Ostatně vztahuje se předpis čl. XXXIII. uvoz. zák. k c. ř. s. také na žalované chudé strany, kde rovněž teprve za sporu vyjde na jevo, že obhajování práva jest svévolné nebo marné. Není důvodu, by co do doby, kdy může advokát žádati za sprostění, bylo rozeznáváno mezi stranou žalující a stranou ža-

lovanou a podle té neb oné role byla tato otázka různě posuzována. Vše to jde na jevo též z předpisu Šu 3 nař. min. sprav. ze dne 15. ledna 1917, čís. 32 ř. zák., na nějž stěžovatel právem odkazuje a jenž ustanovuje, že hlavní řízení nemá býti přerušováno, takže předpokládá, že hlavní řízení jest v běhu a že byla žaloba již podána. Důvody rekursním soudem uplatňované, že prý by strana chudá zůstala v advokátském sporu bez zastoupení, že by její procesní úkony byly neplatny, že by jí mohly stihnouti následky zmeškání (§ 133 c. ř. s.) a že by tento nedostatek musil býti odstraněn jmenováním nového advokáta, což by nebylo účelným, nemají váhy, neboť článek XXXIII. uvoz. zák. k c. ř. s. ustanovil výslovně v druhém odstavci, že ve sporech advokátských zaniká i právo chudých pravoplatně povoleným sprostěním advokáta a to — jak motivy uvádějí — proto, že právo chudých pak nemůže býti již plně realizováno. Samozřejmě nedojde ke zřízení nového advokáta strany chudé pro tutéž věc, nemá-li se věc pohybovati v bludném kruhu, ale ovšem jest dáno na vůli straně chudé, chce-li na vlastní útraty takový pochybný proces dále vésti a chce-li si svým vlastním nákladem zřídití právního zástupce. Ježto tedy rekursní soud v důsledku svého právního názoru zamítl návrh advokátův jen z důvodu formálního, nepřezkoumav rozhodnutí prvního soudu co do otázky marnosti sporu, bude nutno, by rozhodl ve věci; Nejvyšší soud toho času tak učiniti nemůže a pro případ souhlasných rozhodnutí obou nižších soudů by podle Šu 528 c. ř. s. k dalšímu rozhodování ani oprávněn nebyl.

Čís. 6892.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n.).

»Náhradním bytem« ve smyslu Šu 31 (2) zák. není byt, o němž se strany dohodly soudním smírem.

(Rozh. ze dne 10. března 1927, R I 180/27.)

K námitkám žalovaného zrušil procesní soud první stolice výpověď z bytu, danou erárem žalovanému, v podstatě z toho důvodu, že šlo o náhradní byt ve smyslu Šu 31 (2) zák. na ochranu nájemců a nebyly splněny podmínky Šu 1—3 zák. na ochr. náj. O d v o - l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by vyčkaje pravomoci dále jednal a znovu rozhodl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Stěžovatel má neprávem za to, že na souzený případ nedopadají důvody rozhodnutí čís. 4285 a 5430 sb. n. s., o něž se opírá napadené usnesení. Nečiní podstatný rozdíl mezi oním a těmito okolnost, že se žalovaný se žalujícím erárem nedohodl o náhradním bytě mimosoudně, nýbrž v soudním smíru pod exekucí. I soudní smír, jemuž § 1 čís. 5 ex. ř. přiznává účinnost exekučního titulu, je co do účinků hmotného práva